

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У ПОВСЯКДЕННОМУ ЖИТТІ

Художньо-естетична діяльність дитини найдоцільніше пов'язана з усім її життям – у навчальному закладі та сім'ї. Природно, що діти виявляють бажання діяти не тільки на заняттях, а й поза ними: вони самостійно, із власної ініціативи ліплять, малюють, співають, танцюють, розповідають одне одному казки, декламують вірші, організують невеличкі концерти, розваги, ігри-драматизації, імпровізовані ігри у «Виставку», «Музей» тощо. У цьому проявляються різноманітні інтереси дітей. Вони удосконалюють свої художні вміння відповідно до своїх нахилів та обдарувань. Багато старших малят (5–7 років) уже надає перевагу тій чи іншій діяльності – співам, танцям, декламуванню, малюванню чи інсценізуванню. Змінюється і форма організації дітей: звичайно вони об'єднуються в невеликі групи або діють індивідуально. Часто діти, що слабо проявили себе на заняттях (уроках), із власної ініціативи починають відтворювати те, з чим їх нещодавно ознайомили і чого вони ще не засвоїли.

Самостійні прояви інтересів дітей можна помітити в різних ситуаціях. Одні схильні використовувати художній матеріал у своїх сюжетно-рольових іграх: прикрашають кімнату чи ляльок, малюють килими, іноді співають пісню і танцюють, виконуючи ролі персонажів гри та ін. Другі прагнуть до самонавчання: повторюють певний елемент танцю, якого ще не засвоїли, ліплять, малюють, вирізують, добирають мелодію, граючи на дитячому музичному інструменті. Нарешті, треті люблять розглядати картини, слухати музику в магнітофонних записах тощо. Діти самі вдосконалюють і використовують свій досвід, відображаючи художні враження, набуті в сім'ї та в навчально-виховному комплексі.

На жаль, ні в програмах дошкільного закладу, ні в шкільних програмах немає спеціального розділу – самостійна художня діяльність, чим підкреслювалося б її значення для загального та художньо-естетичного розвитку дітей. Розуміючи важливість цієї проблеми, педагоги нашого навчально-виховного комплексу прагнули створити для цього відповідні умови.

Методика керівництва самостійною художньо-естетичною діяльністю дітей має своєрідні риси, – адже діти діють тут із власної ініціативи. Педагоги намагалися насамперед створити таке довозколишне розвивальне середовище, яке б допомагало діяти вільно і невимушено. Для цього в кожній групі та в першому класі було виділено певне місце, де зберігалися всі необхідні матеріали для образотворчої діяльності, ручної праці, художнього конструювання, дитячі музичні інструменти, а також різноманітні костюми для ігор-драматизацій та організації інсценівок, концертів і т. ін. Тут педагоги періодично викладали книжки та альбоми з

ілюстраціями, музичні інструменти, персонажів лялькового театру, дидактичні ігри художнього типу, кольоровий пластилін, фарби тощо. Все це ми намагалися розмістити так, щоб дітям можна було легко взяти необхідну річ, а також покласти її після користування на місце.

Керівництво самостійною художньо-естетичною діяльністю дітей передбачало вивчення педагогами індивідуальних нахилів дітей до її певних видів. Педагоги намагалися всебічно допомогти розвитку в дітей виявлених здібностей, нахилів, інтересів та обдарувань. При цьому здійснювався диференційований підхід до кожного малюка зокрема, намічалася також програма особистісно зорієнтованого естетичного виховання.

Ми помітили і те, що діти часто самостійно організовуються в невеликі групи на основі спільних художніх інтересів. Особливо це було помітним у старших дошкільників та дітей першого класу. Ми уважно придивлялися до цих мікрогруп, спостерігали та з'ясовували взаємини в них, виявляли спільні інтереси, а разом з тим намагалися подбати про те, щоб і для менш активних дітей створити сприятливі умови для самостійної художньої діяльності. І хоча ця діяльність дітей найчастіше виникала за їх бажанням, педагогам було аж ніяк не байдуже до того, хто бере чи не бере в ній участь, вони енергійно сприяли створенню умов для забезпечення художніх проявів та інтересів дітей і спрямовували в необхідне русло прояви дітей.

Самостійна образотворча діяльність відіграє велику роль у вихованні певного ставлення людини до навколишнього. Джерелом такої діяльності є передусім враження від сприймання дійсності. Доказ цього – роботи дітей (малювання, ліплення, аплікація, художнє конструювання) за їхніми власними задумами, де кожен відображає свої уявлення, інтереси, прагнення, проявляє свої почуття.

Ми розуміли, що в процесі нашого дослідження не можна обійти увагою і друге джерело самостійної образотворчої діяльності – мистецтво. Адже художні образи дітьми сприймаються яскраво, жваво, діють на свідомість і почуття, формують ставлення до подій та явищ життя, допомагають глибше й повніше пізнавати дійсність, сприяють розвиткові почуття прекрасного, збуджують любов до нього. Різні види мистецтва (образотворче, музика, художня література) збагачують малят життєвими враженнями.

Отже, самостійній художньо-естетичній діяльності по-за заняттями та уроками, поряд із організованими заняттями (уроками, розвагами, святами, дитячими ранками) ми намагалися відвести значне місце в естетичному вихованні дітей.

Список використаних джерел:

1. Азбука почуттів: програма комплексного естетичного розвитку дітей дошкільного віку та молодших школярів. – К. : Освіта, 1993. – 32 с.

2. Ветлугина Н. А. Воспитание эстетического отношения ребёнка к окружающему: Основы дошкольной педагогики / под ред. А. В. Запорожца, Т. А. Марковой. – М. : Педагогика, 1990 – С. 193–200.
3. Поліщук О.В. Декоративне мистецтво Черкащини в образотворчій діяльності дітей / О. В. Поліщук. – Умань : ПП Жовтий О.О., 2013. – 94с.